

Datum
2021-03-30

Sida
1 (18)

Sunne kommuns riktlinjer för serveringstillstånd – försäljning av tobaksvaror och receptfria läkemedel

MBN2021/04/19

Antagna av miljö- och bygglovsnämnden 2016-11-14, § 63
Reviderad av miljö- och bygglovsnämnden 2021-04-19, § 26

SUNNE | VÄRMLAND

Postadress
Sunne kommun
12. Miljö- och byggenheten
686 80 Sunne

Besöksadress
Miljö- och byggenheten
Kvarngatan 6
Sunne

Telefon
0565-160 00 växel

Internet
www.sunne.se
mbn@sunne.se

Giro och org nr
744-2684 bankgiro
212000-1843 org nr

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	4
1.1 Alkohollagen – en skyddslagstiftning.....	4
1.2 Syftet med kommunala riktlinjer	4
2. Ansökan och handläggning.....	5
2.1 Handläggningstider vid ansökan.....	5
2.1.1 Rättsregler	5
2.1.2 Riktlinjer	5
3. Kommunens informationsskyldighet	6
3.1 Rättsregel	6
3.2 Riktlinjer	6
4. Remissyttranden.....	6
4.1 Rättsregler	6
4.2 Riktlinjer	6
5. Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl	7
5.1 Rättsregler	7
5.2 Riktlinjer	7
6. Kommunens tillsynsverksamhet	7
6.1 Rättsregler	7
6.2 Riktlinjer	7
7. Avgifter	8
7.1 Rättsregler	8
7.2 Riktlinjer	8
8. Serveringstider	8
8.1 Rättsregler	8
8.2 Riktlinjer	9
9. Kökskrav och matutbud	9
9.1 Rättsregler	9
9.2 Riktlinjer	9
9.3 Idrott och alkohol	9
10. Ordning och nykterhet	10
10.1 Rättsregler	10
10.2 Riktlinjer	10
11. Uteserveringar.....	10
11.1 Rättsregler.....	10

11.2 Riktlinjer	11
12. Gemensamt serveringsutrymme.....	11
12.1 Rättsregler	11
12.2 Riktlinjer	11
13. Villkor vid meddelande av serveringstillstånd.....	11
13.1 Rättsregler	11
13.2 Riktlinjer	12
14. Tillfälligt tillstånd till allmänheten och slutna sällskap	12
14.1 Rättsregler	12
14.2 Riktlinjer	12
15. Folköl	13
15.1 Rättsregler	13
15.2 Riktlinjer	13
16. Lag om tobak och liknande produkter	14
16.1 Bakgrund och syfte	14
16.2 Riktlinjer	14
17. Ansökan och handläggning.....	14
17.2 Riktlinjer	14
18. Kommunens informationskyldighet	15
18.1 Riktlinjer vid försäljning Rättsregler	15
18.2 Riktlinjer	15
19.2 Riktlinjer	16
20. Prövnings- och tillsynsavgifter	17
20.1 Rättsregel	17
21. Receptfria läkemedel.....	18
21.1 Rättsregler	18
21.2 Riktlinjer	18

1. Bakgrund

1.1 Alkohollagen – en skyddslagstiftning

Alkoholen är en del av vårt svenska kulturmönster. Det är likväl viktigt att verka för en kultur med lägre alkoholkonsumtion och minskat berusningsdrickande

Alkohollagen är en skyddslag, vilket innebär att de sociala aspekterna ska lyftas fram. Lagen poängterar att skyddsaspekter går före näringspolitiska bedömningar. I de fall alkoholpolitisk hänsyn ställs mot företagsekonomisk ska alkoholpolitisk hänsyn ha företräde.

Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Alkohollagen utgör en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, hur och var serveringen av alkoholdrycker får ske.

1.2 Syftet med kommunala riktlinjer

Lagstiftaren anser att det är mycket viktigt att kommunerna har tydliga riktlinjer som redogör för vad som gäller enligt alkohollagen (2012:1622) och anslutande föreskrifter samt hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen.

En viktig förutsättning för denna restriktiva alkoholpolitik är att ha en effektiv kontroll av att lagar och regler följs. Centralt är Folkhälsomyndigheten tillsynsmyndighet som ska följa utvecklingen och vara vägledande vid tillämpningen av lagen. Regional tillsynsmyndighet är länsstyrelsen som bland annat ska ge kommunerna vägledning men också utöva tillsyn av kommunernas verksamhet avseende alkohollagens efterlevnad. Den direkta tillsynen har kommunen men tillsyn ska även utövas av polismyndigheten.

För kommunen ska det finnas ett alkoholpolitiskt program som omfattar precisering av begreppet alkoholpolitiska olägenheter och kommunens ambitionsnivå för tillsyn. Det drogpolitiska programmet i Sunne Kommun grundar sig på ANDTS-strategin. ANDTS står för alkohol, narkotika, doping, tobak och nikotin samt spel om pengar. Där syftet är att arbeta utifrån risk-och skyddsfaktorer, minska efterfrågan och begränsa tillgängligheten.

2. Ansökan och handläggning

2.1 Handläggningstider vid ansökan

2.1.1 Rättsregler

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Sökanden ska informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

2.1.2 Riktlinjer

Handläggningstider räknas från komplett ansökan i alla ärenden.

Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten

Handläggningstid fyra till sex veckor. Beslut fattas av miljö- och bygglovsnämnden.

Stadigvarande serveringstillstånd till slutna sällskap

Handläggningstid fyra till sex veckor. Beslut fattas av miljö- och bygglovsnämnden.

Ändring i befintligt serveringstillstånd

Handläggningstid tre till fyra veckor. Beslut fattas av alkoholhandläggare.

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Handläggningstid fyra till sex veckor. Beslut fattas av alkoholhandläggare.

Tillfälligt serveringstillstånd till slutna sällskap

Handläggningstid ca sju arbetsdagar. Beslut fattas av alkoholhandläggare. Max 12 gånger per år verksamhetsutövare.

Catering till slutna sällskap

Handläggningstid fyra till fem veckor. Beslut fattas av alkoholhandläggare.

Prövning vid betydande ägarförändring och/eller ägarbyte

Handläggningstid tre till fyra veckor. Beslut fattas av alkoholhandläggare.

Ändring i befintligt serveringstillstånd

Handläggningstid tre till fyra veckor. Beslut fattas av alkoholhandläggare.

Ansökan om provsmakning

Handläggningstid två till tre veckor. Beslut fattas av handläggare.

Gemensamt serveringsutrymme

Handläggningstid tre till fyra veckor. Beslut fattas av alkoholhandläggare.

3. Kommunens informationsskyldighet

3.1 Rättsregel

Enligt 8 kap 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt alkohollagen och föreskrifter som ansluter till lagen.

3.2 Riktlinjer

Miljö- och bygglovsnämnden har som målsättning att alkoholhandläggaren ska besöka samtliga serveringsställen minst en gång per år. Det innebär också löpande rådgivning och vägledning till tillståndshavare och deras personal. Utbildning i ansvarsfull alkoholservering sker årligen i samarbete med kommunerna i norra Värmland. Skriftlig information delges alla tillståndshavare när det sker förändringar i alkohollagen.

4. Remissyttranden och lämplighet

4.1 Rättsregler

Enligt 8 kap 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. Kommunen ska också hämta in polisens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang. Enligt 8 kap 16 § alkohollagen ska de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten är något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

4.2 Riktlinjer

Remiss till polismyndigheten

Yttrandet bör särskilt avse om sökanden är lämplig att handha alkoholservering, eventuella hinder av ordningskaraktär för den sökta verksamheten exempelvis närboendestörningar eller trafikstörningar samt ett ställningstagande till sökt serveringstid. Om anmärkningar föreligger gentemot sökanden ska de redovisas.

Polismyndigheten ska även rapportera till kommunen om förhållanden som är av betydelse för tillsynsverksamheten.

Remiss till räddningstjänsten

Yttrandet bör särskilt avse om serveringsstället uppfyller kraven enligt lagen om skydd mot olyckor och att sökande har en plan gällande systematiskt brandskyddsarbete samt uppgift om det antal personer lokalen är avsedd för. Det är den som söker serveringstillståndet som ser till att handlingarna finns för att tillsynsmyndigheten och andra myndigheter kan yttra sig i ärendet.

Remiss till skatteverket

Yttrande avser i mån vad sökanden självmant och i tid har fullgjort sina skyldigheter gentemot det allmänna, betalt in skatter och avgifter och avlämnat föreskrivna deklarationer avseende bland annat mervärdesskatt och källskatt.

Remiss till kronofogden

Kronofogdemyndigheten upplyser om sökanden varit eller är registrerad hos myndigheten och om så är fallet besked om vilka registreringar det är. Av registerutdrag från kronofogdemyndigheten framgår bland annat om sökanden är restförd, hur många restföringar det är och vilka typer av skulder och belopp.

Remiss till miljö-och bygglovsnämnden

Yttrandet bör särskilt avse om det finns eventuella hinder för den sökta verksamheten, risk för olägenheter i samband med denna, exempelvis störande ljud eller andra störningar för närboende. Dessutom en redovisning om beslut om registrering av livsmedelsverksamhet, anmälan om livsmedelsverksamhet samt beslut om riskklassificering. Vid en större förändring av byggnadens planlösning ska en ansöka om bygglov lämnas in. En befintlig byggnad måste finnas för att alkoholhandläggaren ska kunna bevilja en ansökan.

5. Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl

5.1 Rättsregler

Enligt 8 kap 17 § alkohollagen får serveringstillstånd vägras om serveringsställets placering eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

5.2 Riktlinjer

När det gäller olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl vill kommunen särskilt lyfta fram betydelsen och vikten av remissinstansernas yttranden, i första hand från Polismyndigheten.

Kommunen har bland annat som ett övergripande mål i den strategiska planen att minska bruk av alkohol och tobak, och få ett samhälle fritt från narkotika och doping samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Dessa övergripande mål gör att kommunen särskilt tittar på om det finns risk för störningar för omgivningen, inriktningen på serveringsstället, är det ett ungdomsställe eller ligger det i närheten av en idrottsanläggning, fritidsgård eller någon annan ungdomsmiljö som kommunen bör beakta.

Andra miljöer som kan påverka beslutet gällande serveringstillstånd är närheten till etablerade missbruks- eller brottsbelastade områden samt känsliga kommunala verksamheter.

6. Kommunens tillsynsverksamhet

6.1 Rättsregler

Enligt 9 kap. 2 § alkohollagen är kommunens tillsynsansvar över servering av alkoholdrycker, alkoholdryckslikande preparat samt tillsyn över detaljhandel med folköl. Vidare framgår det i 3 § att kommunen har tillsynsansvar för marknadsföring av alkoholdrycker på serveringsstället.

6.2 Riktlinjer

Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med informations- och utbildningsinsatser såsom utbildningar i Ansvarsfull alkoholserving, informationsmöten med branschen och nätverksmöten mellan myndigheter och branschen samt kommunens arbete för att sprida kunskaper om hur alkohollagen ska omsättas i det praktiska arbetet på serveringsstället.

Inre tillsyn innebär att kommunen, ofta tillsammans med andra myndigheter som polismyndigheten och skatteverket arbetar med att granska om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser och underrättelser mellan berörda myndigheter.

Yttre tillsyn är då kommunen besöker serveringsstället under pågående verksamhet, framför allt under kvällar och nätter för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Tillsyn kan även ske genom så kallad samordnad tillsyn, det vill säga att kommunen tillsammans med olika berörda myndigheter som polismyndigheten, skatteverket och räddningstjänsten gör en gemensam tillsyn på serveringsstället.

Inre och yttre tillsyn kan leda till att en utredning inleds och att förnyade remisser skickas till berörda myndigheter. Det kan också leda till förslag om sanktionsåtgärder. Om en utredning inleds ska kommunen avsluta med ett beslut. En genomförd tillsyn ska dokumenteras och avslutas. De uppgifter som har framkommit med anledning av tillsynen ska kommuniceras med tillståndshavaren.

Sunne kommuns tillsynsarbete

Tillsynsarbetet bedrivs normalt dag- och kvällstid utifrån serveringstillståndens öppettider, kan även ske nattid. Enligt tillsynsplanen ska bedriva inre tillsyn göras en gång per år.

Serveringsställen kan få flera tillsynsbesök på grund av olika anledningar som kan vara, polisrapporter eller rapporter från andra tillsynsmyndigheter, brister/utredningar vid tidigare tillsynsbesök, inkommande klagomål eller annat inkommande.

För den inre tillsynen fås information varje vecka genom uppkoppling mot kreditupplysningsföretag. Uppgifter inhämtas också vid behov från kronofogdemyndigheten, skatteverket och polismyndigheten.

7. Avgifter

7.1 Rättsregler

Kommunen får enligt 8 kap. 10 § alkohollagen ta ut avgifter för tillsyn av de som har serveringstillstånd eller provsmakningstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och är baserad på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras i närmare i kommunallagen (2017:725)

7.2 Riktlinjer

Tillsynsavgifterna är baserade på omsättning av årlig försäljning av alkohol och består av en fast och en rörlig del. Sunne kommuns riktlinjer finns att läsa på kommunens hemsida.

8. Serveringstider

8.1 Rättsregler

Bestämmelserna i 8 kap. 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och sociala hänsyn ska därför gå före affärsmässig och konkurrensmässig hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan.

Om inte kommunen beslutar annat, får servering inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Vid prövning av en restaurangs serveringstid ska beaktas om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller innebära särskild risk för människors hälsa. I 8 kap. 17 § framhävs att skydd för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning och säkerhet ska stå i förgrunden vid prövning av sena serveringstider.

8.2 Riktlinjer

Enligt Sunne kommuns drogpolitiska program är den övergripande inriktningen att minska bruk av tobak och alkohol samt få ett samhälle fritt från narkotika och dopning.

Viktiga strategier i det drogförebyggande arbetet är att arbeta utifrån risk- och skyddsfaktorer, begränsa tillgängligheten och minska efterfrågan.

Serveringstillstånd och tillsyn lägger stor vikt på vad Polismyndigheten och miljö- och bygglovsnämnden svarar i sina remissyttranden när det gäller serveringstider, framför allt när det gäller tider efter normaltiden 11.00 – 01.00.

För stadigvarande serveringstillstånd finns möjligheten att ansöka om förlängd serveringstid till 02.00 i samband med offentlig tillställning/dans. Det innebär att ansökan ska göras till polismyndigheten om offentlig tillställning enligt ordningslagen. Polismyndigheten villkorar om ett visst antal förordnade ordningsvakter.

Vid tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten ges samma möjlighet att ansöka till serveringstid till 02.00 som vid stadigvarande serveringstillstånd.

När det gäller serveringstillstånd till slutet sällskap ges möjlighet att ansöka om senare serveringstid i samband med familjehögtider exempelvis 50-årsdagar, bröllop och liknande.

9. Kökskrav och matutbud

9.1 Rättsregler

I 8 kap 15 § alkohollagen kan man läsa vilka krav som ställs på serveringsstället och här finns reglerat vad som gäller för kök och matutbud på serveringsställen. Det ställs olika krav på olika tillstånd. Krav på tillgång till lättdrycker vid alkoholservice framgår i 8 kap. 22 §. Innehavaren av serveringstillstånd är vid servering av alkoholdrycker skyldig att tillhandahålla lättdrycker. En kund eller gäst som önskar ett alkoholfritt alternativ istället för alkoholdryck ska kunna få det.

9.2 Riktlinjer

I Sunne kommun gäller att serveringsstället ska ha minst två förrätter, tre huvudrätter och två efterrätter fram till 23.00. Efter 23.00 är det tillräckligt med minst tre enklare lagade rätter. Det ska alltid finnas ett utbud av lättdryck. Vilket innebär att det alltid ska finnas alkoholfritt rött/vitt vin samt alkoholfri öl.

Vid tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten ska det finnas minst tre tillredda maträtter och vid slutna sällskap ska det finnas minst en tillredd maträtt.

9.3 Idrott och alkohol

En av samhällets grundläggande alkoholpolitiska värderingar är att alkohol och idrott inte hör ihop. Vilket beaktas vid tillståndsprövning. För servering i anslutning till idrottsanläggning gäller samma krav på sökanden som vid övriga serveringstillstånd.

Ingen servering av alkohol får ske till publik på läktare. Om serveringstillstånd beviljas, ska serveringen ske på serveringsstället i en avgränsad del av idrottsanläggningen.

10. Ordning och nykterhet

10.1 Rättsregler

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kap. alkohollagen och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kap. I lagens 1 kap. 11 § andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kap. om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

3 kap. 5 § och 8 kap. 20 § handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kap. 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Personalen ska vid servering se till att måttfullhet iaktas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

10.2 Riktlinjer

Serveringen av alkoholdrycker och alkoholdryckliknande preparat ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Ordning och nykterhet ska råda såväl inne på serveringsstället som i dess närhet. Även övrig oordning som inte är direkt orsakad av alkoholförtäring ska undvikas.

I Sunne kommun godtas inte försäljning av så kallade helrör med sprit, ölhinkar, shotsbrickor, pump på serveringsbord eller liknande. Folkhälsomyndigheten och Sunne kommun anser inte att det är förenligt med kravet på återhållsamhet att inte behålla kontrollen på serveringen genom att servera större mängder alkohol på en gång till en person eller en mindre grupp människor. Denna serveringsmetod kommer även i konflikt med andra bestämmelser i alkohollagen, då det inte kan anses vara ett ansvarsfullt värdskap att servera alkoholdrycker på detta sätt.

På serveringsställen med ungdomlig publik ska all serveringspersonal genomgå utbildning i Ansvarsfull alkoholservering vid nästkommande utbildningstillfälle. Ungdomsinriktad verksamhet är serveringsställen med åldersinriktning 18 – 25 år.

Utbildningskravet gäller även serveringsställen som fått anmärkning av kommunen när det gäller oordning och onykterhet enligt 3 kap 8 § och 8 kap 20 § alkohollagen.

Kommunen kan besluta att servering ska kunna ske endast i form av bordsservering i hela eller delar av en serveringslokal. Ett sådant beslutet grundar sig på risk för oordning och onykterhet.

11. Uteserveringar

11.1 Rättsregler

Enligt 8 kap 14 § alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, det kan vara en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än de tider som gäller inomhus. Det kan även villkoras tider för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen till exempelvis. boende i närheten av restaurangen.

11.2 Riktlinjer

Samma regler som vid bedrivande av alkoholserving i övrigt gäller även vid uteservering. Med uteservering avses servering i nära anslutning till serveringsstället.

En uteservering definieras som en servering utomhus med markyta/golv samt eventuell bakvägg. Med dessa ytor borträknade får övrig yta, tak och sidor av serveringen inte vara täckt till mer än femtio procent. Om uteserveringen är täckt därutöver räknas serveringen som en utbyggnad och det krävs bygglov. Placeringen ska vara så nära restaurangen som möjligt och ska vara väl avgränsad. Det är av stor vikt att uteserveringen kan överblickas, antingen inifrån restaurangen eller av stationerad personal på uteserveringen. En servering som är belägen på ett område som inte är i anslutning till eller i omedelbar närhet av själva serveringsstället, så kallad satellitservering, beviljas inte serveringstillståndet.

Alla uteserveringar omfattas av rökförbudet. Rökförbudet gäller även vid entréer till serveringsstället.

I Sunne gäller serveringstiden som längst till 01.00. Vid befarande av störningar kan kommunen besluta om tidigare stängningstid. En uteservering med permanent serveringstillstånd kan beviljas tillstånd årligen. Uteserveringsperioden har ingen datumbegränsning såvida inte särskilda skäl föreligger.

Om alkoholpolitiska olägenheter uppstår/bedöms kunna uppstå på grund av uteservering, ex ordnings- och/eller bullerstörningar där polismyndighet/miljö- och byggenheten agerat, ska serveringstid på uteservering kunna begränsas. Begränsningen av serveringstid på uteservering blir då normalt till 00.00 under fredag, lördag och dag före röd dag och 22.00 – 23.00 övriga dagar. Tider som sätts beror på geografiskt läge och störningsrisk för allmänheten. Det här sker genom en individuell prövning.

12. Gemensamt serveringsutrymme

12.1 Rättsregler

I 8 kap 14 § andra stycket alkohollagen ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme. Se stycket *Villkor vid meddelande av serveringstillstånd*.

12.2 Riktlinjer

Remisser skickas till polismyndigheten, räddningstjänsten och miljö- och bygglovsnämnden. Det är viktigt att hela lokalen eller platsen är överblickbar samt att tillsyn sker kontinuerligt. Gemensamhetsytan ska vara väl avgränsad och all servering kan ske via bordsservering.

13. Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

13.1 Rättsregler

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, exempelvis förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

13.2 Riktlinjer

I samband med ett beslut om serveringstillstånd kan Sunne kommun besluta om villkor. Kommunen kan ange villkor om att ordningsvakter med förordnande ska finnas på serveringsstället om det varit känt för oroligheter, stökig omgivning eller är en känd ungdomssamlingsplats.

Kommunen kan ange villkor om bordsservering i hela eller delar av serveringslokalen. Beslutet grundar sig på överblickbarheten och för att motverka risk för oordning, onykterhet. Villkor om bordsservering gäller om man inte kan nå uteserveringen utan att beträda allmän plats (exempelvis korsa gångbana).

På serveringsställen med ungdomsinriktad verksamhet med åldersinriktning mellan 18 – 25 år ska all serveringspersonal genomgå utbildning i ansvarsfull alkoholservice vid nästkommande utbildningstillfälle. Utbildningskravet gäller även serveringsställen som fått anmärkning av kommunen när det gäller oordning och nykterhet enligt 3 kap 5 § och 8 kap 20 § alkohollagen.

14. Tillfälligt tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

14.1 Rättsregler

Enligt 8 kap 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

14.2 Riktlinjer

Tillfälligt tillstånd till allmänheten avser ett enstaka arrangemang och serveringstiden ska vara direkt relaterat till arrangemanget. Restriktiv och individuell prövning ska ske av serveringens omfattning.

Tillfälligt tillstånd till allmänheten kan vara vid ett eller flera enstaka tillfällen som inte är regelbundet återkommande, inom en begränsad tidsperiod på tre månader. Undantag är när evenemanget har anknytning till ett betydande seriöst evenemang som löper under längre tid.

Alkoholservice ska ingå i ett evenemang. Det huvudsakliga syftet ska inte vara att servera alkohol, utan att alkoholen ska vara ett komplement till den mat som serveras.

Stor återhållsamhet ska gälla för serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang som riktar sig främst till ungdomar upp till 20 år. Vid prövningen görs en samlad bedömning av evenemangets inriktning. Detta kan framgå bland annat av arrangörens val av musik/artist eller evenemangets marknadsföring. Serveringen ska bedrivas på en avgränsad serveringsyta med tillfredsställande antal sittplatser och med acceptabla avgränsningar.

Tillstånd till slutet sällskap kan meddelas för servering i förening, företag eller annat slutet sällskap. Med förening menas sammanslutning som har stadgar, verksamhetsberättelse, protokoll som visar styrelsens sammansättning och vem som tecknar förening. Medlemskretsen ska vara känd före det aktuella arrangemanget, medlemskap kan ej lösas i entrén. Tillstånd för slutet sällskap avser en dag i taget och maximalt tolv gånger per år.

15. Folköl

15.1 Rättsregler

Vid servering av folköl gäller 8 kap. 8 § alkohollagen. Lokalen ska vara en registrerad livsmedelsanläggning avsedd för stadigvarande verksamhet med livsmedel och där lagad mat serveras samtidigt. Servering får inte påbörjas innan anmälan gjorts till kommunen.

Egenkontrollprogram ska finnas för verksamheten.

Vid försäljning av folköl gäller 5 kap. 5 § alkohollagen. Lokalen ska vara en godkänd livsmedelsanläggning som är avsedd för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat. Verksamheten ska vara anmäld till kommunen innan försäljning påbörjas.

Egenkontrollprogram ska finnas för verksamheten.

Enligt 9 kap. 15 a § får kommunen genomföra kontrollköp. Ett kontrollköp får genomföras utan att näringsidkaren underrättas i förväg om kontrollköpet. Kommunen ska snarast efter ett genomfört kontrollköp underrätta näringsidkaren om kontrollköpet.

15.2 Riktlinjer

Vid försäljning av folköl skall det i lokalen bedrivas försäljning av egentliga matvaror i betydande omfattning ur det sedvanliga livsmedelssortimentet. Varusortimentet skall bestå av mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker och frukt samt ett brett utbud av konserver liksom djupfrysda varor. Marknadsföring av öl ska ej dominera på försäljningsstället i förhållande till övriga livsmedel.

Tillsynsbesök skall göras minst en gång per år och försäljningsställe. Sunne kommun rekommenderar säljarna att begära legitimation av alla som ser ut att vara under 25 år.

Kommunen får förbjuda försäljning om exempelvis olägenheter förekommer i fråga om ordning och nykterhet eller åldersgränser inte hålls. Förbud kan meddelas för sex månader eller, vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv månader. Om förbud anses vara en alltför ingripande åtgärd kan varning meddelas.

Kommunen och polisen är ansvariga för tillsynen över försäljningen av folköl. Tillsynsmyndigheten har rätt att få tillträde till lokalerna samt få de upplysningar och handlingar som behövs. Kommunens tillsynsansvar innebär information, rådgivning och kontroll av verksamheten inklusive kontroll av egenkontrollprogrammet. Tillsyn kan genomföras samordnad med andra myndigheter.

Kommunen får och använder sig av kontrollköp för att påminna handlarna om deras skyldighet att förvissa sig om åldern på den som köper folköl mm. Kontrollköp betraktas inte som ett tillsynsbesök. Vid kontrollköp får endast personer som fyllt 18 år anlitas. Efter genomfört kontrollköp ska kommunen snarast underrätta detaljhandlaren om resultatet. Resultatet av kontrollköpet får inte användas för administrativa åtgärder av kommunen.

16. Lag om tobak och liknande produkter

16.1 Bakgrund och syfte

Lagen syftar till att begränsa de hälsorisker och olägenheter som är förbundna med bruk av tobak och liknande produkter samt med exponering för rök från tobak och liknande produkter. Syftet är även att motverka illegal handel med tobaksvaror. För att motverka den illegala handeln är det infört en tillståndsplikt för att sälja tobaksvaror. Detaljhandel och partihandel med tobaksvaror får bedrivas endast av den som har tillstånd.

Dessa riktlinjer syftar till att ge kommunen stöd i en enhetlig och rättssäker handläggning av tillstånd till detaljhandel och partihandel för försäljning samt tillsyn av försäljning och rökfria miljöer enligt lag om tobak och liknande produkter.

Varje kommun beslutar om tillstånd för försäljning av tobak som sker i kommunen. Kommunen ska informera om lagen, ha riktlinjer för tillämpningen och bedriva tillsyn av efterlevnaden.

16.2 Riktlinjer

Tillsynsbesök ska göras minst en gång per år på försäljningsställena. Sunne kommun rekommenderar säljarna att begära legitimation av alla som ser ut att vara under 25 år.

Som ett led i att upplysa kunderna om regler som gäller, rekommenderar Sunne kommun försäljningsställena att sätta upp anslag, dekalering vid entrén och vid kassan. Egenkontrollprogram ska finnas tillgängligt på försäljningsstället.

17. Ansökan och handläggning

17.1 Handläggningstid vid ansökan

Enligt 4 kap 1 § förordning om tobak och liknande produkter ska kommunen fatta beslut i ett ärende om försäljningstillstånd enligt 5 kap. 1 § lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen, får kommunen besluta att handläggningstiden ska förlängas med högst fyra månader. Sökanden ska innan den ursprungliga tidsfristen gått ut informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs. Ett beslut om att förlänga tidsfristen får inte överklagas.

17.2 Riktlinjer

Handläggningstider räknas från komplett ansökan i alla ärenden.

Stadigvarande försäljningstillstånd detaljhandel

Handläggningstid fyra till sex veckor. Vid bifall fattas beslut av alkoholhandläggare. Vid avslag fattas beslut av miljö- och bygglovsnämnden.

Stadigvarande försäljningstillstånd partihandel

Handläggningstid fyra till sex veckor. Vid bifall fattas beslut av alkoholhandläggare. Vid avslag fattas beslut av miljö- och bygglovsnämnden.

Tillfälligt försäljningstillstånd detaljhandel

Handläggningstid fyra till sex veckor. Vid bifall fattas beslut av alkoholhandläggare. Vid avslag fattas beslut av miljö- och bygglovsnämnden.

Tillfälligt försäljningstillstånd partihandel

Handläggningstid fyra till sex veckor. Vid bifall fattas beslut av alkoholhandläggare. Vid avslag fattas beslut av miljö- och bygglovsnämnden.

Anmälan om försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Handläggningstid ca två veckor. Beslut fattas av alkoholhandläggare.

18. Kommunens informationsskyldighet

18.1 Rättsregel

Enligt 5 kap 11 § lag om tobak och liknande produkter ska kommunen tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter.

Kommunens riktlinjer är en form av informationsskälla.

Lag om tobak och liknande produkter (SFS 2018:2088) finns att läsa i sin helhet bland annat på Folkhälsomyndighetens hemsida.

18.2 Riktlinjer vid försäljning

Den som i näringsverksamhet önskar sälja eller säljer tobaksvaror ska enligt 5 kap 1–3 §§ lag om tobak och liknande produkter, ansöka hos miljö- och byggnämnden om att få tillstånd att försälja tobak.

För att kommunen ska kunna pröva lämplighet ska näringsidkaren enligt 5 kap 7§ lämna in de uppgifter som krävs för prövning av tillstånd.

Den som säljer elektroniska cigaretter eller påfyllnadsbehållare ska anmäla denna till kommunen enligt 5 kap 15§ Tobakslagen.

Polismyndighetens yttrande får enligt 5 kap 4 § lag om tobak och likande produkter inhämtas vid en prövning av ansökan om stadigvarande och tillfälligt försäljningstillstånd för detaljhandel. Vid prövning av försäljning för partihandel ska Polismyndighetens och Tullverkets yttrande inhämtas.

18.2 Riktlinjer

Vid tillståndsprövningen för detaljhandel hämtar miljö- och byggenheten yttrande från Polismyndigheten samt begär in yttrande ifrån Skatteverket och vid behov även från Kronofogden. Vid tillståndsprövning för partihandel hämtar kommunen även yttrande från Tullverket innan en ansökan kan bifallas.

Elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Innan försäljning börjar av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare måste en anmälan lämnas till kommunen tillsammans med ett egenkontrollprogram.

Förtydliganden:

Elektronisk cigarett är en produkt som kan användas för konsumtion av nikotinånga via ett munstycke, innehållandes en tank eller en patron. Påfyllningsbehållare är en behållare som innehåller vätska med nikotin och som kan användas för att fylla på en elektronisk cigarett. Örtprodukter för rökning: produkter som är baserade på växter, örter eller frukter som inte innehåller tobak och som kan förbrukas via förbränning.

19. Kommunens tillsynsverksamhet

19.1 Rättsregel

Miljö, bygg och räddningsnämnden utövar tillsynen av handel med tobak och elektroniska cigaretter, och påfyllnadsbehållare samt rökfria miljöer i kommunen. Kommunens tillsynsansvar över områdena försäljning, märkning och förpackning, marknadsföring av tobaksvaror och rökfria miljöer framgår av 7 kap 3 och 4 §§ LTLP.

Enligt 7 kap 22§ LTLP får kommunen genomföra kontrollköp. Ett kontrollköp får genomföras utan att näringsidkaren underrättas i förväg om kontrollköpet. Kommunen ska snarast efter ett genomfört kontrollköp underrätta näringsidkaren om kontrollköpet.

19.2 Riktlinjer

Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med informationsinsatser såsom informationsmöten med branschen och nätverksmöten mellan myndigheter och branschen samt kommunens arbete för att sprida kunskaper om hur LTLP ska omsättas i det praktiska arbetet på försäljningsstället.

Inre tillsyn innebär att kommunen, ofta tillsammans med andra myndigheter såsom Polismyndigheten och Skatteverket arbetar med att granska om den som har försäljningstillstånd fortfarande uppfyller lagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser och underrättelser mellan myndigheter.

Yttre tillsyn är då kommunen besöker försäljningsstället under pågående verksamhet för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Tillsyn kan även ske genom så kallad samordnad tillsyn, det vill säga att kommunen tillsammans med olika berörda myndigheter såsom Polismyndigheten och Skatteverket gör en gemensam tillsyn på försäljningsstället. Målsättningen är att kommunen årligen ska göra minst ett tillsynsbesök per försäljningsställe.

Inre och yttre tillsyn kan leda till att en utredning inleds och att förnyade remisser begärs in från berörda myndigheter samt till förslag på beslut om sanktionsåtgärder.

Kommunen får och använder sig av kontrollköp för att påminna handlarna om deras skyldighet att förvissa sig om åldern på den som köper folköl mm. Kontrollköp betraktas inte som ett tillsynsbesök. Vid kontrollköp får endast personer som fyllt 18 år anlitas. Efter genomfört kontrollköp ska kommunen snarast underrätta detaljhandlaren om resultatet.

Tillsyn av rökfria miljöer

Vid rökfria miljöer sker tillsyn genom att kommunen besöker lokaler, utrymmen eller platser som omfattas av rökförbudet. Vid tillsynen kontrolleras om rökning sker eller inte och om ansvarig har vidtagit de åtgärder som krävs för att förhindra rökning, som att skyltning finns som informerar om rökförbudet.

Tillsynen innebär att kommunen ska bedriva tillsyn över att den ansvarige sköter det som ankommer på hen. Tillsynen ska ske genom inspektion av miljöerna men lagen ställer inga krav på hur tillsynen ska utövas. Kommunen har inte ansvar för att upprätthålla rökförbudet i en rökfri miljö utan endast kontrollera att den ansvarige uppfyller sina skyldigheter.

20. Prövnings- och tillsynsavgifter

20.1 Rättsregel

Kommunen får enligt 8 kap 1 och 2 §§ LTLP ta ut avgifter för prövningen av ansökan om försäljningstillstånd enligt 5 kap. 1 §, samt för tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1 § och av den som bedriver anmälningspliktig försäljning enligt 5 kap. 15 §.

20.2 Riktlinjer

Tillsynsavgifterna är årliga och är beroende av vilken typ av försäljning som verksamheten bedriver. Med stöd av taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel och enligt miljö- och bygglovsnämndens delegeringsordning. Mer om kommunens taxor finns att läsa på www.sunne.se

21. Receptfria läkemedel

21.1 Rättsregler

För att näringsidkare ska få bedriva detaljhandel med receptfria läkemedel krävs att en anmälan gjorts till Läkemedelsverket. Läkemedelsverket ska underrätta kommunen när en anmälan inkommit. Läkemedelsverket ska även underrätta kommunen när en avanmälan gjorts av en näringsidkare.

Receptfria läkemedel får inte säljas eller lämnas ut till den som inte fyllt 18 år. Enligt lagen är det straffbart att dels bedriva detaljhandel med receptfria läkemedel utan att först ha anmält handel, dels att tillhandahålla receptfria läkemedel till den som inte fyllt 18 år.

Läkemedelsverket har övergripande tillsynsansvar över att lagen följs, lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel (LoHRLM). Kommunen har den lokala kontrollen över att lagen följs och ska till Läkemedelsverket rapportera brister. Kommunen har rätt att få upplysningar och handlingar samt rätt att få tillgång till lokaler för att utföra kontrollen.

Kommunen har också enligt 21 a § Lag (2009:730) möjlighet att genomföra kontrollköp.

21.2 Riktlinjer

Kommunen skall kontrollera att en näringsidkare som säljer receptfria läkemedel gjort anmälan, inte säljer eller lämnar ut till den som är under 18 år, att informationsskyltar finns om förbud i lokalen, att egenkontrollprogram finns, att läkemedel som inte förvaras inlåsta förvaras under direkt uppsyn av personalen med mera. Sunne kommun rekommenderar säljarna att kräva legitimation av alla som ser ut att vara under 25 år. Tillsynsbesök bör göras minst en gång per år och försäljningsställe.

Kontrollköp användas för att kontrollera skyldigheten att förvissa sig om att mottagaren är över 18 år. Resultatet av kontrollköpet får endast användas som underlag för en dialog mellan kommunen och den som säljer läkemedel.